ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 18ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1982 [1]

Georges Vermaut
κατά Office national des pensions pour travailleurs salariés
(αἴτηση τοῦ Tribunal du travail τῆς Λιέγης γιά τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως)

«Κοινωνική ἀσφάλιση: συνταξιοδοτικά δικαιώματα»

Ὑπόθεση 55/81

Περίληψη

Κοινωνική ἀσφάλιση τῶν διακινουμένων ἐργαζομένων — Ἀσφάλιση γήρατος καί θανάτου — Συνυπολογισμός τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως — Περίοδοι κατώτερες τοῦ ἔτους διανυθεῖσες ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλου Κράτους μέλους — Λαμβάνονται ὑπ' ὄψη — Ἀπαίτηση, ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Κράτους μέλους, τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους αὐτές — Ἀνεπίτρεπτη

(Κανονισμός τοῦ Συμβουλίου 1408/71 ἄρθρο 48 παράγραφος 2)

1. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 48 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, ὁ ἁρμόδιος γιά θέματα συντάξεων ἀποχωρήσεως ἐθνικός φορεύς ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως πού συνεπληρώθησαν ἀπό τόν ἐργαζόμενο ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ἔστω καί ἄν τό δικαίωμα συντάξεως ἐθεμελιώθη δυνάμει μόνης τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας.

2. Ἕνα Κράτος μέλος δέν δικαιοῦται νά ἀπαιτήσει τήν καταβολή ἀπό τόν ἐργαζόμενο τῶν εἰσφορῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 καί πού ἔχουν διανυθεῖ ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, οὔτε τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους αὐτές καί πού ἔχουν καταβληθεῖ σ' αὐτά τά Κράτη μέλη.

Στήν ὑπόθεση 55/81,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Tribunal du Travail τῆς Λιέγης πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ διαφορᾶς μεταξύ

GEORGES VERMAUT

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ἡ γαλλική.

καί

OFFICE NATIONAL DES PENSIONS POUR TRAVAILLEURS SALARIÉS

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 14ης Ἰουνίου 1971, περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στούς μισθωτούς καί τίς οἰκογένειές τους πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητος (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. τόμ. 05/001, σ. 73).

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς O. Due, πρόεδρο τμήματος, A. Χλωρό καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: P. VerLoren Van Themaat
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά καί τά ἐπιχειρήματα πού ἀνέπτυξαν οἱ διάδικοι κατά τήν ἔγγραφη διαδικασία ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Ὁ Vermaut, προσφεύγων στήν κυρία δίκη, βελγικῆς ἰθαγενείας ἤσκησε τίς ἐπαγγελματικές του δραστηριότητες κυρίως στό Βέλγιο. Εἰργάσθη ἐν τούτοις, ἐπί σύντομες περιόδους, κάθε μία ἀπό τίς ὁποῖες ἦταν κατώτερη τοῦ ἔτους, ἀφ' ἑνός μέν στό Ἡνωμένο Βασίλειο, ἀπό 10ης Δεκεμβρίου 1937 μέχρι 29ης Σεπτεμβρίου 1938, ἀφ' ἑτέρου δέ στήν Γερμανία, ἀπό 9ης Ἰανουαρίου 1939 μέχρι 27ης Αὐγούστου 1939. Στίς δύο τελευταῖες περιπτώσεις ἡ ἐργασία του διεκόπη λόγω τῆς ἐπιστρατεύσεώς του στόν βελγικό στρατό καί κατόπιν τῆς συλλήψεως καί κρατήσεώς του ὡς αἰχμαλώτου πολέμου.

Τό Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS), κατόπιν αἰτήσεως τοῦ προσφεύγοντος, τῆς 7ης Σεπτεμβρίου 1976, ἀπεφάσισε νά τοῦ χορηγήσει σύνταξη ἀποχωρήσεως ὕψους 23 432 βελγικῶν φράγκων ἀπό 1ης Ἰουνίου 1977, δυνάμει

τῶν διατάξεων τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1967 (Moniteur belge τῆς 27. 10. 1967). Γιά τόν καθορισμό τοῦ ποσοῦ ἐλήφθη ὑπ' ὄψη ἡ συνήθης καί κυρία ἀπασχόλησή του κατά τά ἔτη 1936, 1937, 1947-1950 καί ἀπασχόληση ἐπί λιγότερες ἀπό 185 ἡμέρες γιά τά ἔτη 1955 καί 1956. Ἐπί πλέον τοῦ ἀνεγνωρίσθησαν τρία πρόσθετα ἔτη, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11α τοῦ διατάγματος αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ ONPTS δέν λαμβάνει ὑπ' ὄψη τά ἔτη 1938 καί 1939, πράγμα πού στερεῖ τόν προσφεύγοντα ἀπό τήν προσμέτρηση τῶν ἐτῶν τοῦ πολέμου 1940-1945, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1967 (Moniteur belge τῆς 16ης Ἰανουαρίου 1968).

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 32 παράγραφος 1 τέταρτο ἐδάφιο τοῦ διατάγματος αὐτοῦ:

«Ὁ μισθωτός ἐργαζόμενος πού εἰργάσθη ὑπό τήν ἰδιότητα αὐτή κατά τήν περίοδο μεταξύ 1ης Ἰανουαρίου 1938 καί 31ης Δεκεμβρίου 1944, λογίζεται ὅτι συνέχισε τήν ἐργασία του ὡς μισθωτός ἐργαζόμενος μέ τούς ἴδιους ἀπό ἀπόψεως διαρκείας ὅρους καθ' ὅλη τήν περίοδο μεταξύ τῆς ἡμερομηνίας κατά τήν ὁποία ἔληξε ἡ ἀπασχόλησή του καί τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1945.»

Ἐξ ἄλλου, τό ἄρθρο 34 παράγραφος 1 τοῦ ἰδίου διατάγματος ἐξομοιώνει πρός περιόδους ἀπασχολήσεως ὡς ἐργαζομένου:

«... τίς περιόδους μή ἀπασχολήσεως λόγω προσκλήσεως πρός ἐκπλήρωση τῆς στρατιωτικῆς θητείας στόν βελγικό στρατό ...»,

ἐφ' ὅσον, κατά τόν χρόνο ἐπελεύσεως τοῦ γεγονότος στό ὁποῖο θεμελιώνεται αὐτή ἡ ἐξομοίωση, ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐργάζεται ἤ διανύει ἤδη μία περίοδο ἐξομοιουμένη πρός περίοδο ἀπασχολήσεως.

Διαφωνώντας πρός τήν ἀπόφαση τοῦ ONPTS, ὁ Vermaut ἤσκησε προσφυγή, τήν 28η Ἰουλίου 1977, ἐνώπιον τοῦ Tribunal du travail τῆς Λιέγης, ζητώντας ἰδίως νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη τά ἔτη 1938 καί 1939.

Τό Landesversicherungsanstalt Rheinprovinz τοῦ Düsseldorf καί τό Department of Health and Social Security, εἰς ἀπάντηση αἰτήσεως τοῦ ONPTS, ἐπιβεβαιώνουν ὅτι ὁ Vermaut, λόγω τῆς βραχύτητος τῶν περιόδων ἐργασίας του στό Ἡνωμένο Βασίλειο καί στήν Γερμανία, δέν ἀπέκτησε κανένα δικαίωμα συντάξεως δυνάμει τῶν νομοθεσιῶν τους.

Τό ONPTS προέβαλε, ἐνώπιον τοῦ Tribunal de travail τῆς Λιέγης, ἀπό τό ὁποῖο ὁ προσφεύγων ἐζήτησε τήν παροχή ἐννόμου προστασίας κατ' ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, ὅτι οἱ κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι πρέπει νά λαμβάνονται ὑπ' ὄψη ὅσον ἀφορᾶ τήν θεμελίωση τοῦ δικαιώματος (θεωρητική σύνταξη), ὄχι ὅμως γιά τόν προσδιορισμό τῆς κατ' ἀναλογίαν συμμετοχῆς καί, κατά συνέπεια, δεδομένου ὅτι τό δικαίωμα λήψεως ἐθνικῆς συντάξεως εἶχε θεμελιωθεῖ στό Βέλγιο, δέν συνέτρεχε λόγος νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ ἀνωτέρω παροχές ἐργασίας.

Ὑπό τίς συνθῆκες αὐτές, τό Tribunal du travail τῆς Λιέγης, μετά σύμφωνη γνώμη τοῦ Auditeur du travail, ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε νά ἀναβάλει τήν ἐκδίκαση τῆς ὑποθέσεως καί νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο τά ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

«1. Ὅταν ἡ διάρκεια ἀσφαλιστικῶν περιόδων πού διηνύθησαν ὑπό τήν νομοθεσία Κράτους μέλους εἶναι κατώτερη τοῦ ἔτους, δύναται ὁ ἁρμόδιος φορεύς, ἐν προκειμένω τό ONPTS, νά μή λάβει ὑπ' ὄψη αὐτές τίς παροχές λόγω τοῦ ὅτι τό δικαίωμα πρός λήψη ἐθνικῆς συντάξεως ἔχει ἤδη θεμελιωθεῖ ἤ μήπως ὁ ἁρμόδιος φορεύς ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη αὐτές τίς παροχές σάν

νά εἶχαν διανυθεῖ ὑπό τήν νομοθεσία τοῦ κράτους τοῦ φορέως αὐτοῦ (ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71);

2. Τό βελγικό δίκαιο ἀπαιτεῖ, γιά τίς συντάξεις πού καταβάλλονται μετά τήν 1η Ἰανουαρίου 1977, τήν καταβολή εἰσφορῶν. Ἄν τό Βέλγιο ὀφείλει νά θεωρήσει τίς ἐπίδικες περιόδους ὡς διανυθεῖσες ὑπό τήν νομοθεσία του, δικαιοῦται νά ἀπαιτήσει ἀπό τόν αἰτοῦντα τήν καταβολή εἰσφορῶν; Δύναται νά ζητήσει τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού κατεβλήθησαν στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας καί στό Ἡνωμένο Βασίλειο ἤ ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς ἐπίδικες, περιόδους χωρίς νά δύναται νά ἀξιώσει ὁτιδήποτε ἀπό τόν αἰτοῦντα, τήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας καί τό Ἡνωμένο Βασίλειο.»

Ἡ διάταξη περί παραπομπῆς ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τήν 11η Μαρτίου 1981. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οἱ J. Vermaut, τό ONPTS, ἐκπροσωπούμενο ἀπό τόν διοικητή του (administrateur général) R. Masyn, ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τήν Γ. Δαγτόγλου, Treasury Solicitor's Department, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο, Jean Amphoux.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο, μέ διάταξη τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1981, ἀπεφάσισε τήν ἀνάθεση τῆς παρούσης ὑποθέσεως στό δεύτερο τμῆμα, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95 τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, καί τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου

Ὁ Vermaut περιορίζεται νά ἐκφράσει τήν ἱκανοποίησή του γιά τήν ἔκθεση τῆς καταστάσεως ἀπό τό Tribunal καί ἀναφέρει ὅτι «ὁ ἀγγλικός καί ὁ γερμανικός φορεύς κατέβαλαν τίς κοινωνικές ἀσφαλίσεις τους στό Βέλγιο» (sic).

Τό Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS) ἀναπτύσσει κατά πρῶτο τήν ἄποψή του ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71. Κατά τήν γνώμη τοῦ ONPTS, ἀπό τίς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καί τίς προτάσεις τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως στήν ὑπόθεση 49/75 (Borella, Rec. 1975 σ. 1461) συνάγεται ὅτι στήν παράγραφο 1 τοῦ ἄρθρου 48 προσήκει στενή ἑρμηνεία ὅταν ἕνα κράτος ἐπιθυμεῖ νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τίς ὑποχρεώσεις του.

Δέν συμβαίνει ὅμως τό ἴδιο, σύμφωνα μέ τό ONPTS, γιά τίς παραγράφους 2 καί 3. Ὡς πρός αὐτές, ὁ φορεύς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ χρήση τῆς λέξεως «ἄλλα» πρίν ἀπό τήν ἔκφραση «ἐνδιαφερόμενα Κράτη μέλη» ἐπιτρέπει τόν προσδιορισμό τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τῶν παραγράφων 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 48, τό ὁποῖο καλύπτει ὅλα τά κράτη πού δύνανται νά ἐπικαλέσθοῦν τήν πρώτη παράγραφο ἐπειδή οἱ κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι ἀσφαλίσεως δέν θεμελιώνουν κανένα δικαίωμα πρός λήψη παροχῶν. Τό ONPTS ἐπικαλεῖται, ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό, τήν αἰτιολογική ἔκθεση τῶν διατάξεων περί τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ 3, πού ὑπεβλήθη ἀπό τήν Ἐπιτροπή στό Συμβούλιο τήν 11η Ἰανουαρίου 1961 (ΕΟ 194 τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1966, σ. 3333).

Ἀκολουθώντας αὐτή τήν ἐπιχειρηματολογία, τό ONPTS ὑποστηρίζει ὅτι γιά τήν θεμελίωση δικαιώματος συντάξεως (θεωρητικό ποσό), τό βελγικό κράτος πρέπει νά λαμβάνει ὑπ' ὄψη τίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού διηνύθησαν σέ ἄλλα Κράτη μέλη, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 48 παράγραφος 2 ἀλλά ὅτι ὁ τρόπος αὐτός ὑπολογισμοῦ δέν ἔχει πάντως καμμία ἐπίπτωση στήν πραγ-

ματική παροχή πού πρέπει νά χορηγηθεῖ στόν ἐνδιαφερόμενο. Δέν νοεῖται ὑπολογισμός μιᾶς *κατ' ἀναλογίαν συμμετοχῆς* παρά μόνο ἄν οἱ περίοδοι ἀσφαλίσεως ἔχουν ἀντίκτυπο στόν ἀριθμητή καί στόν παρονομαστή τοῦ κλάσματος. Δεδομένου ὅτι στόν Vermaut δέν ἀναγνωρίζεται καμμία περίοδος ἀσφαλίσεως ἐκτός Βελγίου, εἶναι μαθηματικῶς ἀδύνατο, γιά τόν βελγικό φορέα, νά ὑπολογίσει μία κατ' ἀναλογίαν συμμετοχή καί, κατά συνέπεια, ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 48 εἶναι ἀνεφάρμοστη.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν παράγραφο 3 τοῦ ἄρθρου 48, τό ONPTS ἔχει τήν γνώμη ὅτι αὐτή δέν ἀφορᾶ παρά μόνο τήν περίπτωση κατά τήν ὁποία ὁ ἐργαζόμενος ἔχει συμπληρώσει περιόδους κατώτερες τοῦ ἔτους ὑπό κάθε μία ἀπό τίς νομοθεσίες στίς ὁποῖες ὑπήχθη καί δέν ἔχει ἀποκτήσει κανένα δικαίωμα δυνάμει αὐτῶν τῶν νομοθεσιῶν ἐάν αὐτῶν μόνον τῶν περιόδων, λαμβανομένων μεμονωμένως. Ἀποκλείονται, ἐπομένως, ἀπό τήν ἐφαρμογή της τά Κράτη μέλη πού χορηγοῦν παροχές δυνάμει τῆς ἐσωτερικῆς τους νομοθεσίας.

Τό ONPTS προτείνει, κατά συνέπεια, τήν ἀκόλουθη ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα:

«Τό ἄρθρο 48 παράγραφος 3 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 δέν ἐφαρμόζεται στά Κράτη μέλη πού ἀναγνωρίζουν δικαιώματα πρός λήψη παροχῶν σύμφωνα μέ μόνη τήν ἐσωτερική τους νομοθεσία»,

καί, κατά τά λοιπά, φρονεῖ ὅτι στό πλαίσιο τῆς παρούσης διαφορᾶς δέν ἀπαιτεῖται ἡ ἐξέταση τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος.

Ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου περιορίζει τίς παρατηρήσεις της στό δεύτερο προδικαστικό ἐρώτημα, τό ὁποῖο ἀφορᾶ τήν μεταφορά εἰσφορῶν μεταξύ Κρατῶν μελῶν ὅταν τό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 ὑποχρεώνει ἕνα κράτος νά λάβει ὑπ' ὄψη ἀσφαλιστικές περιόδους κατώτερες τοῦ ἔτους διανυθεῖσες σέ ἄλλο Κράτος μέλος. Ἡ βρετανική κυβέρνηση ὑποστηρίζει ὡς πρός τό σημεῖο αὐτό ὅτι καμμία διάταξη κοινοτικοῦ δικαίου δέν ἀπαιτεῖ τήν μεταφορά σέ ἕνα Κράτος μέλος τῶν εἰσφορῶν πού κατεβλήθησαν κανονικῶς ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλου Κράτους μέλους. Μία τέτοια μεταφορά δέν δικαιολογεῖται οὔτε ἀπό νομικῆς οὔτε ἀπό συστηματικῆς ἀπόψεως καί κυρίως δέν εἶναι ἀναγκαία γιά τήν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας τῶν ἐργαζομένων πού τάσσεται στό ἄρθρο 51 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Ἐπί πλέον, καί ἐλλείψει ρητῆς καί σαφοῦς σχετικῆς διατάξεως, δέν δύναται νά συναχθεῖ τέτοια ὑποχρέωση, ἡ ὁποία ἐξ ἄλλου, κατά τήν γνώμη τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως, δέν θά ἦταν δυνατό νά ἐκπληρωθεῖ στήν πράξη λόγω τῆς βραχύτητος τῆς περιόδου ἀσφαλίσεως, τῆς ἐλλείψεως ἀκριβῶν δεδομένων καί τῆς ἐλλείψεως βάσεως γιά τόν προσδιορισμό τοῦ ποσοῦ τῶν πρός μεταφορά εἰσφορῶν σέ μία τέτοια περίπτωση.

Τέλος, ἡ βρετανική κυβέρνηση ἔχει τήν γνώμη ὅτι τό ἐν λόγω ἄρθρο εἶναι μία διάταξη πού παράγει, καί προορίζεται νά παράγει τά ἀποτελέσματά της, χωρίς νά παρίσταται ἀνάγκη γιά μία διάταξη οἰκονομικῆς φύσεως. Ἀφ' ἑτέρου, τά ποσά γιά τά ὁποῖα πρόκειται σέ ἀτομικές περιπτώσεις, ὅπως ἡ προκειμένη, δέν εἶναι σημαντικά καί ἡ ἀπαιτουμένη διοικητική δαπάνη θά ἦταν δυσανάλογη. Ἡ μόνη λύση πού συμβιβάζεται μέ μία λελογισμένη καί οἰκονομική διαχείριση συνίσταται στό νά παραμένουν οἱ δαπάνες πού προκαλοῦνται ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 48 στόν τόπο ὅπου γίνεται αὐτή ἡ ἐφαρμογή, δεδομένου ὅτι τελικά, μέ τόν τρόπο αὐτό, κανένα Κράτος μέλος δέν χάνει οὔτε κερδίζει.

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ προκαταρκτικῶς ὅτι ἡ προβληματική τῆς παρούσης ὑποθέσεως ἔχει δύο ὄψεις:

(ι) ἡ πρώτη ἀνάγεται στό ζήτημα ἄν οἱ περίοδοι πού διηνύθησαν στήν ἀλλοδαπή λαμβάνονται ὑπ' ὄψη γιά τήν

προσμέτρηση περιόδων στρατιωτικῆς θητείας ἢ αἰχμαλωσίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό ἀντικείμενο τοῦ ἄρθρου 13 παράγραφος 2 περίπτωση δ τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, καί

(ιι) ἡ δεύτερη ἀφορᾶ τό ἄν περίοδοι πού διηνύθησαν στήν ἀλλοδαπή λαμβάνονται ὑπ' ὄψη κατά τόν ὑπολογισμό τῆς συντάξεως ἀποχωρήσεως, πού ἀποτελεῖ τό μοναδικό ἀντικείμενο τῶν προδικαστικῶν ἐρωτημάτων πού ὑπεβλήθησαν στό Δικαστήριο, τά ὁποῖα ἀνάγονται ἀποκλειστικῶς στήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν πρώτη ὄψη τοῦ προβλήματος, ἡ Ἐπιτροπή εἶναι τῆς γνώμης ὅτι κατ' ὀρθή ἐφαρμογή τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 παράγραφος 2 περίπτωση δ τό ONPTS ἔπρεπε νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού διηνύθησαν στήν Μεγάλη Βρετανία καί στήν Γερμανία ἀπό τόν Vermaut σάν νά ἐπρόκειτο γιά περιόδους πού διηνύθησαν ὑπό τήν βελγική νομοθεσία.

Ὅσον ἀφορᾶ τήν δεύτερη ὄψη, ἡ Ἐπιτροπή φρονεῖ ὅτι ἡ ὑπό ἐξέταση κατάσταση ἐμπίπτει στίς παραγράφους 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71. Ὑποστηρίζει ὅτι ἐνῶ ἡ παράγραφος 1 ἀπαλλάσσει ἀπό τίς ὑποχρεώσεις τους τούς φορεῖς τῶν Κρατῶν μελῶν, στά ὁποῖα συνεπληρώθησαν σύντομες περίοδοι ἀσφαλίσεως, ἡ παράγραφος 2 ἐπιβάλλει στά ἐνδιαφερόμενα Κράτη μέλη (ἐν προκειμένω στό Βέλγιο) νά λάβουν ὑπ' ὄψη αὐτές τίς περιόδους γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 46. Δέν συντρέχει περίπτωση ἐφαρμογῆς τῆς παραγράφου 3 γιά τήν ἐπίλυση τοῦ προβλήματος. Ἡ ἐφαρμογή τῆς διατάξεως αὐτῆς περιορίζεται στήν ὅλως ἰδιάζουσα περίπτωση κατά τήν ὁποία οἱ περίοδοι πού συνεπληρώθησαν ἀπό τόν ἐργαζόμενο ὑπό τίς διάφορες νομοθεσίες εἶναι κατώτερες τοῦ ἔτους καί ὅπου, κατ' ἐφαρμογή τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 48, ὅλοι οἱ φορεῖς ἀπαλλάσσονται ἀπό τίς ὑποχρεώσεις τους ἔναντι τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει ὅτι συνάγεται σαφῶς ἀπό τό σκοπό καί ἀπό αὐτό τοῦτο τό γράμμα τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 48 ὅτι ἡ ὑποχρέωση νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ διανυθεῖσες στήν ἀλλοδαπή καί κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι δέν ὑφίσταται μόνο ὅσον ἀφορᾶ τήν κτήση, διατήρηση ἤ ἀνάκτηση δικαιωμάτων πρός λήψη παροχῶν, ἀλλά ἐπιβάλλεται καί ὅσον ἀφορᾶ τήν ἐκκαθάριση τῶν παροχῶν αὐτῶν ἀπό τά οἰκεῖα κράτη — ἰδίως δέ γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ θεωρητικοῦ ποσοῦ σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 46 παράγραφος 2. Συνεπῶς, ἡ βελγική σύνταξη ἀποχωρήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου πρέπει νά ὑπολογισθεῖ κατ' ἐφαρμογήν τῶν συνδυασμένων διατάξεων τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἄρθρου καί τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71.

Ὅσον ἀφορᾶ τό δεύτερο ἐρώτημα, ἡ Ἐπιτροπή ἀναγνωρίζει ὅτι ὁ κανονισμός 1408/71 σιωπᾶ ἐπί τοῦ ζητήματος τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους ἀσφαλίσεως βάσει τῶν ὁποίων γεννᾶται τό δικαίωμα πρός λήψη παροχῶν, ὑπογραμμίζει ὅμως ὅτι σέ καμμία περίπτωση δέν δύναται τό κράτος ὀφειλέτης νά ἐξαρτήσει τήν χορήγηση τῶν παροχῶν τίς ὁποῖες ὑποχρεοῦται νά χορηγήσει δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ ἀπό πρόσθετες, μή προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Κατά μείζονα λόγο, τό κράτος ὀφειλέτης δέν δικαιοῦται νά ἐξαρτήσει τήν καταβολή τοῦ μέρους τῶν παροχῶν οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στίς πρός μεταφορά περιόδους πού διηνύθησαν στήν ἀλλοδαπή, ἐκ μέρους τῶν φορέων τῶν Κρατῶν μελῶν στά ὁποῖα διηνύθησαν οἱ περίοδοι αὐτές, ἀπό τίς εἰσφορές πού κατεβλήθησαν στούς φορεῖς αὐτούς γιά τίς ἐν λόγω περιόδους. Ἡ λύση αὐτή ἐρείδεται, κατά τήν γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς, στήν ἀρχή τῆς γενικῆς ἀμοιβαιότητος, τήν ἐμπνέει δέ ἡ μέριμνα τῆς ἁπλουστεύσεως.

Ἡ Ἐπιτροπή προτείνει τίς ἀκόλουθες ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα πού ὑπεβλήθησαν ἀπό τό Tribunal du travail:

«1. Ὁ ἁρμόδιος φορεύς ὀφείλει, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 48 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 1408/71, νά λάβει ὑπ' ὄψη ὅλες τίς περιόδους πού συνεπληρώθησαν ἀπό τόν ἐργαζόμενο γιά τόν προσδιορισμό τοῦ θεωρητικοῦ ποσοῦ τῆς παροχῆς, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 46 παράγραφος 2 περίπτωση α)

τοῦ ἰδίου κανονισμοῦ, ἔστω καί ἄν τό δικαίωμα πρός λήψη συντάξεως ἐκτήθη ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο δυνάμει μόνων τῶν διατάξεων τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας πού ἐφαρμόζει ὁ φορεύς αὐτός.

2. Ὁ ἁρμόδιος φορεύς ὑποχρεοῦται νά θεωρήσει τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως, πού συνεπληρώθησαν κανονικῶς στό ἔδαφος ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ὡς πληροῦσες ὅλες τίς προϋποθέσεις πού ἀπαιτοῦνται ἀπό τήν νομοθεσία τῆς χώρας του προκειμένου νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη γιά τόν προσδιορισμό τῆς ὀφειλομένης στόν ἐνδιαφερόμενο συντάξεως.
3. Τό σύστημα συντονισμοῦ πού θεσπίζεται ἀπό τούς κανονισμούς (ΕΟΚ) 1408/71 καί 574/72 δέν περιλαμβάνει κανόνες προβλέποντες μεταφορές εἰσφορῶν μεταξύ τῶν Κρατῶν μελῶν.»

III — Προφορική διαδικασία

Στήν συνεδρίαση τῆς 22ας Ὀκτωβρίου 1981, τό ONPTS, ἐκπροσωπούμενο ἀπό τόν δικηγόρο J. Peltot, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο J. Amphoux, ἀνέπτυξαν προφορικῶς τίς παρατηρήσεις τους.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του στήν συνεδρίαση τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ ἀπόφαση τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1981, περιελθοῦσα στό Δικαστήριο τήν 11η Μαρτίου 1981, τό Tribunal du travail τῆς Λιέγης, ἕβδομο τμῆμα, ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ἐρωτήματα ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 14ης Ἰουνίου 1971, περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στούς μισθωτούς καί τίς οἰκογένειές τους πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητος (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 05/001, σ. 73).

2 Τά ἐρωτήματα αὐτά ἀνέκυψαν στό πλαίσιο μιᾶς διαφορᾶς ἀναγομένης στήν ἄρνηση τοῦ Office national des pensions pour travailleurs salariés (ἐφ' ἑξῆς ONPTS), βελγικοῦ ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, νά λάβει ὑπ' ὄψη, γιά τόν κανονισμό μιᾶς συντάξεως ἀποχωρήσεως, περιόδους ἐργασίας κατώτερες τοῦ ἔτους πού διηνύθησαν σέ ἄλλα Κράτη μέλη ἐκτός ἀπό τό Βέλγιο, μέ συνέπεια ὁ δικαιοῦχος τῆς συντάξεως αὐτῆς νά στερεῖται τοῦ δικαιώματος προσμετρήσεως τῶν ἐτῶν τοῦ πολέμου 1940-1945 πού προβλέπει ἡ βελγική νομοθεσία.

3 Τό δικαίωμα συντάξεως άποχωρήσεως άνεγνωρίσθη στόν ένδιαφερόμενο άποκλειστικῶς καί μόνο έπί τῆ βάσει τῶν περιόδων άσφαλίσεώς του στό Βέλγιο, οί όποῖες μόνες άρκοῦν γιά τήν θεμελίωση τέτοιου δικαιώματος. Δέν έλήφθη έπομένως ὑπ' ὄψη τό γεγονός ὅτι ὁ ένδιαφερόμενος εἶχε έργασθεῖ έπί δέκα μῆνες στό Λονδίνο τό 1938 καί έπί όκτώ μῆνες στήν Χαϊδελβέργη τό 1939, καταβάλλοντας εἰσφορές, καί ὅτι ἡ έργασία του εἶχε διακοπεῖ καί στίς δύο αὐτές περιπτώσεις λόγω τῆς έπιστρατεύσεώς του στόν βελγικό στρατό.

4 Πρός ὑποστήριξη τῆς προσφυγῆς του ένώπιον τοῦ έθνικοῦ δικαστηρίου, ὁ ένδιαφερόμενος έπεκαλέσθη τό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 πού ρυθμίζει τόν τρόπο κατά τόν όποῖο λαμβάνονται ὑπ' ὄψη οἱ κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι άσφαλίσεως.

5 Τό ONPTS ἔκρινε ὅτι οἱ κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη ὅσον άφορᾶ τήν θεμελίωση τοῦ δικαιώματος συντάξεως, ὄχι ὅμως γιά τόν προσδιορισμό τῆς κατ' άναλογίαν συμμετοχῆς. Δεδομένου ὅτι εἶχε θεμελιωθεῖ τό δικαίωμα έθνικῆς συντάξεως στό Βέλγιο, δέν συνέτρεχε λόγος νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ κατώτερες τοῦ ἔτους περίοδοι έργασίας πού διηνύθησαν σέ ἄλλα Κράτη μέλη.

6 Ἀφ' ἑτέρου, οἱ άσφαλιστικοί όργανισμοί τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καί τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας ἠρνήθησαν νά άναγνωρίσουν τήν θεμελίωση δικαιώματος πρός λήψη έθνικῆς συντάξεως λόγω τῆς βραχύτητος τῶν περιόδων κατά τίς όποῖες ὁ αἰτῶν κατέβαλε εἰσφορές.

7 Προκειμένου νά έπιλύσει τήν διαφορά αὐτή, τό Tribunal du travail ὑπέβαλε τά άκόλουθα προδικαστικά έρωτήματα:

«1. Ὅταν ἡ διάρκεια άσφαλιστικῶν περιόδων πού διηνύθησαν ὑπό τήν νομοθεσία Κράτους μέλους εἶναι κατώτερη τοῦ ἔτους, δύναται ὁ άρμόδιος φορεύς, ἐν προκειμένω τό ONPTS, νά μή λάβει ὑπ' ὄψη αὐτές τίς παροχές λόγω τοῦ ὅτι τό δικαίωμα πρός λήψη έθνικῆς συντάξεως ἔχει ἤδη θεμελιωθεῖ ἤ μήπως ὁ άρμόδιος φορεύς ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη αὐτές τίς παροχές σάν νά εἶχαν διανυθεῖ ὑπό τήν νομοθεσία τοῦ κράτους τοῦ φορέως αὐτοῦ (έφαρμογή τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71);

2. Τό βελγικό δίκαιο ἀπαιτεῖ, γιά τίς συντάξεις πού καταβάλλονται μετά τήν 1η Ἰανουαρίου 1977, τήν καταβολή εἰσφορῶν. Ἄν τό Βέλγιο ὀφείλει νά θεωρήσει τίς έπίδικες περιόδους ὡς διανυθεῖσες ὑπό τήν νομοθεσία του,

δικαιοῦται νά ἀπαιτήσει ἀπό τόν αἰτοῦντα τήν καταβολή εἰσφορῶν; Δύναται νά ζητήσει τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού κατεβλήθησαν στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας καί στό Ἡνωμένο Βασίλειο ἤ ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς ἐπίδικες περιόδους χωρίς νά δύναται νά ἀξιώσει ὁτιδήποτε ἀπό τόν αἰτοῦντα, τήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας καί τό Ἡνωμένο Βασίλειο;»

Ἐπί τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

8 Μέ τό πρῶτο ἐρώτημα, τό Tribunal du travail τῆς Λιέγης ἐρωτᾶ ἄν ὁ ἁρμόδιος γιά τίς συντάξεις ἀποχωρήσεως βελγικός φορεύς ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως, πού συνεπληρώθησαν ὑπό τήν νομοθεσία δύο ἄλλων Κρατῶν μελῶν, στά ὁποῖα οἱ περίοδοι αὐτές δέν ἐπαρκοῦν γιά τήν θεμελίωση συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων, ἤ ἄν ὁ φορεύς αὐτός δύναται νά χορηγήσει τήν σύνταξη δυνάμει μόνης τῆς βελγικῆς νομοθεσίας χωρίς νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού διηνύθησαν στά δύο αὐτά κράτη.

9 Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 ὁρίζει ὅτι τά Κράτη μέλη δέν ὑποχρεοῦνται νά λαμβάνουν ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως πού διηνύθησαν ὑπό τήν νομοθεσία τους ἄν, βάσει αὐτῶν καί μόνο τῶν περιόδων, δέν ἀποκτᾶται κανένα δικαίωμα πρός λήψη παροχῶν δυνάμει τῆς νομοθεσίας αὐτῆς.

10 Ἀντιθέτως, σύμφωνα μέ τήν δεύτερη παράγραφο τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ἐπιβάλλεται στόν «ἁρμόδιο φορέα καθενός ἀπό τά ἄλλα ἐνδιαφερόμενα Κράτη μέλη νά λαμβάνει ὑπ' ὄψη τίς περιόδους πού ἀναφέρονται στήν παράγραφο 1 γιά τήν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 46 παράγραφος 2, ἐξαιρέσει τῶν διατάξεων τῆς περιπτώσεως 6», οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν τόν προσδιορισμό τοῦ πραγματικοῦ ποσοῦ τῆς παροχῆς κατ' ἐφαρμογή τοῦ κανόνος τοῦ ἀναλογικοῦ ἐπιμερισμοῦ.

11 Συνάγεται σαφῶς ἀπό τίς συνδυασμένες αὐτές διατάξεις ὅτι ὁ ἁρμόδιος φορεύς ἑνός Κράτους μέλους, ἐν προκειμένω τό ONPTS, ὀφείλει νά ὑπολογίζει τό ποσό τῆς θεωρητικῆς συντάξεως, κατ' ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας (ἄρθρο 46 παράγραφος 1) ἐπί τῇ βάσει τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως πού διηνύθησαν στό οἰκεῖο κράτος, καθώς ἐπίσης καί σέ ὅλα τά ἄλλα Κράτη μέλη (ἄρθρο 48 παράγραφος 2), ἀποκλειομένου οἱουδήποτε ἀναλογικοῦ ἐπιμερισμοῦ.

12 Ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα πρέπει νά εἶναι ὅτι ὁ ἀρμόδιος γιά θέματα συντάξεων ἀποχωρήσεως ἐθνικός φορεύς ὀφείλει, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 48 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως πού συνεπληρώθησαν ἀπό τόν ἐργαζόμενο ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ἔστω καί ἄν τό δικαίωμα συντάξεως ἐθεμελιώθη δυνάμει μόνης τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας.

Ἐπί τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

13 Μέ τό δεύτερο ἐρώτημά του, τό Tribunal du Travail τῆς Λιέγης ἐρωτᾶ ἄν ἕνα Κράτος μέλος δύναται, ἐπειδή ἡ ἐθνική του νομοθεσία ἐξαρτᾶ τήν χορήγηση συντάξεως ἀπό τήν καταβολή εἰσφορῶν, νά ἀπαιτήσει ἀπό τόν ἐργαζόμενο τήν καταβολή τῶν εἰσφορῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 καί συνεπληρώθησαν ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν ἤ νά ζητήσει τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν σ' αὐτές τίς περιόδους καί οἱ ὁποῖες κατεβλήθησαν στά ἐν λόγω Κράτη μέλη.

14 Ὁ κανονισμός 1408/71 δέν περιέχει καμμία διάταξη σχετική μέ τήν καταβολή ἀπό τόν ἐργαζόμενο εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς ἐν λόγω περιόδους ἀσφαλίσεως. Οἱ σκοποί πού ἐπιδιώκονται ἀπό τόν κανονισμό αὐτό ἐπιβάλλουν τήν ὁμοιόμορφη σέ ὅλα τά Κράτη μέλη ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό αὐτόν ὑπέρ τῶν διακινουμένων ἐργαζομένων. Ἡ ἐπιβολή προσθέτων προϋποθέσεων, ὅπως ἡ προϋπόθεση τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο, θά ἀντέβαινε συνεπῶς στό σύστημα πού θεσπίζεται ἀπό τόν κανονισμό καί θά ἠδύνατο νά καταλήξει σέ ἀνισότητες μεταχειρίσεως τῶν δικαιούχων στά διάφορα Κράτη μέλη.

15 Ὁ ἀνωτέρω κανονισμός δέν προβλέπει ἐξ ἄλλου οὔτε τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού κατεβλήθησαν στά ἄλλα Κράτη μέλη. Μία τέτοια μεταφορά θά ἀντέβαινε ἐπίσης στό σύστημα πού θεσπίζεται ἀπό τόν κανονισμό ὁ ὁποῖος, γιά λόγους ἁπλουστεύσεως, ἐδέχθη ὅτι, ἐν ὄψει τοῦ σχετικῶς ἀσημάντου μεγέθους τους, οἱ ἐπιβαρύνσεις πού πρέπει νά φέρουν οἱ οἰκεῖοι φορεῖς τῶν Κρατῶν μελῶν, οἱ ὁποῖοι γιά τόν προσδιορισμό τῶν χορηγουμένων ἀπό αὐτούς συντάξεων ὀφείλουν νά λάβουν ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους πού διηνύθησαν ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ἀποζημιώνονται κατ' ἀποκοπή καί δέν δικαιολογοῦν τήν καθιέρωση, μεταξύ τῶν φορέων τῶν Κρατῶν μελῶν, ἑνός συστήματος ἀποδόσεως τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς βραχεῖες αὐτές περιόδους. Ἡ ἐπιβολή προσθέτων προϋποθέσεων δέν δύναται συ-

νεπῶς νά γίνει δεκτή μέσω τῆς ἑρμηνείας ἑνός κειμένου, τό ὁποῖο σιωπᾶ ἐπί τοῦ σημείου αὐτοῦ.

16 Κατά συνέπεια, στό ἐρώτημα πού ὑπεβλήθη ἀπό τό ἐθνικό δικαστήριο προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι ἕνα Κράτος μέλος δέν δικαιοῦται νά ἀπαιτήσει τήν καταβολή ἀπό τόν ἐργαζόμενο εἰσφορῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 καί πού ἔχουν διανυθεῖ ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, οὔτε τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους αὐτές καί πού ἔχουν καταβληθεῖ σ' αὐτά τά Κράτη μέλη.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

17 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία κατέθεσε παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παροῦσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

κρίνοντας ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑπέβαλε τό Tribunal du Travail τῆς Λιέγης, μέ ἀπόφαση τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1981, ἀποφαίνεται:

1) Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 48 παράγραφος 2 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, ὁ ἁρμόδιος γιά θέματα συντάξεων ἀποχωρήσεως ἐθνικός φορεύς ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη τίς κατώτερες τοῦ ἔτους περιόδους ἀσφαλίσεως πού συνεπληρώθησαν ἀπό τόν ἐργαζόμενο ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, ἔστω καί ἄν τό δικαίωμα συντάξεως ἐθεμελιώθη δυνάμει μόνης τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας.

2) Ἕνα Κράτος μέλος δέν δικαιοῦται νά ἀπαιτήσει τήν καταβολή ἀπό τόν ἐργαζόμενο τῶν εἰσφορῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους ἀσφαλίσεως πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 48 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 καί πού

ἔχουν διανυθεῖ ὑπό τήν νομοθεσία ἄλλων Κρατῶν μελῶν, οὔτε τήν μεταφορά τῶν εἰσφορῶν πού ἀντιστοιχοῦν στίς περιόδους αὐτές καί πού ἔχουν καταβληθεῖ σ' αὐτά τά Κράτη μέλη.

Due Χλωρός Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 18 Φεβρουαρίου 1982.

Κατ' ἐντολή τοῦ γραμματέως

H. A. Rühl

κύριος ὑπάλληλος διοικήσεως

Ὁ πρόεδρος τοῦ δευτέρου τμήματος

O. Due

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ PIETER VERLOREN VAN THEMAAT ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Στήν ὑπόθεση 55/81 θά ἤθελα κατά βάση νά ἀκολουθήσω τό περίφημο παράδειγμα τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Warner στήν ὑπόθεση 69/79, Jordens-Vosters κατά Bedrijfsvereniging voor de Leder- en Lederverwerkende Industrie (Jurispr. 1980, σ. 88). Κατ' ἀρχήν συμφωνῶ ἐν προκειμένω μέ τίς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τόσο ἀπολύτως, ὥστε δύναμαι νά ἀρκεσθῶ στό νά τίς υἱοθετήσω. Στά ἐρωτήματα πού ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τό Tribunal du travail (ἕβδομο τμῆμα) τῆς Λιέγης προσήκει συνεπῶς, κατά τήν γνώμη μου, ἡ ἀπάντηση πού προτείνει στήν ὑπόθεση αὐτή ἡ Ἐπιτροπή.

Προσθέτω μόνο σχετικῶς ὅτι τό Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS) ἀνεγνώρισε κατά τήν προφορική διαδικασία τήν ὀρθότητα τῶν παρατηρήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾶ τίς περιόδους ἐργασίας πού διηνύθησαν στό ἐξωτερικό γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 13 παράγραφος 2 περίπτωση δ τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 (ὑπόμνημα σ. 6 καί 7).

Ἡ εὐεργετική ρύθμιση πού προβλέπεται ἀπό τό ἄρθρο αὐτό σέ συνδυασμό μέ τήν σχετική βελγική νομοθεσία περί περιόδων στρατιωτικῆς θητείας καί αἰχμαλωσίας πολέμου ἔχει ἤδη ἐν τῷ μεταξύ ἐπιφέρει τήν αὔξηση τῆς συντάξεως τοῦ Vermaut. Τά ἐρωτήματα τοῦ Tribunal du travail, ὅμως, δέν ἀφοροῦν τό ζήτημα αὐτό. Συνεπῶς, τό γεγονός ὅτι τό ἀρχικῶς ἀμφισβητούμενο ζήτημα κατέστη ἄνευ ἀντικειμένου δέν ἐπηρεάζει τήν ἀπάντηση στό ὑποβληθέν ἐρώτημα, τήν ὁποία ἐπρότεινε ἡ Ἐπιτροπή καί τήν ὁποία υἱοθέτησα.

1 — Μετάφραση ἀπό τά ὁλλανδικά.